

NEHEMIAS

Ang pag-ampo ni Nehemias

1 • ¹Mao kini ang mga pulong ni Nehemias, anak ni Hakalias. Sa bulan sa Kisleu, sa ika-20 ka tuig nga pagmando ni Hari Artaherhes, samtang didto ako sa kota sa Susa, ²miabot si Hanani, usa sa akong mga igsoon uban sa pipila nga taga Juda. Nangutana ako kanila bahin sa mga hininginlang Judio nga nabalik na ug bahin usab sa Jerusalem.

³Mitubag sila: “Nagpuyo na sila karon sa kalungsoran taliwala sa katimawa ug kaulaw. Gilumpag ang paril sa Jerusalem ug nasunog ang mga ganghaan.”

⁴Pagkabati ko niining mga pulonga milingkod ako ug mihilak. Nagbangotan ako sulod sa daghang mga adlaw. Nagtukaw ug nag-ampo ako atubangan sa Diyos sa langit. ⁵Ug miingon ako:

“O Yahweh, Diyos sa langit, gamhanan ka ug gikahadlokan. Nagtuman ka sa imong mahigugmaong kasabotan sa mga nagmahal ug nagsunod sa imong kasugoan. ⁶Hinaot nga imong pamation ug sud-ongon ang pag-ampo sa imong sulogoon!

Ania ako karon sa imong atuba-

ngan adlaw ug gabii tungod sa imong mga sulogoon, ang mga anak sa Israel. Akong ikompisal ang kasal-anan nga among nabuhat, ang mga anak ni Israel batok kanimo. Ako mismo ug ang pamilya sa akong amahan nakasala kanimo. ⁷Ngil-ad kaayo ang among nabuhat. Wala namo tumana ang imong mga sugo, balaod ug pahimangno nga imong gihatag sa imong sulogoon nga si Moises.

⁸Apan hinumdomi usab ang imong giingon kang Moises: “Kon dili kamo magmatinud-anon kanako, patibulaggon ko kamo sa kanasoran. ⁹Apan kon tumanon ug buhaton ninyo ang akong kasugoan dad-on ko kamo balik sa dapit nga akong gipili nga inyong puy-an. Pundokon ko kamo bisag nagkatibulaag kamo hangtod sa kinatumyan sa kalibotan.”

¹⁰Busa, Yahweh, ayaw intawon kalimti nga lmo silang mga sulogoon; lmo silang katawhan nga giluwasa Mo sa gahom ug lig-ong kamot. ¹¹Paminawa ang akong pag-ampo ingon man sa naninguha aron pasidunggan ang imong Ngalan. Naghangyo ako kaniyo karon nga lmo akong tabangan. Ayohon unta ako pagdawat sa hari.”

• **1.1** Si Nehemias nagtrabaho isip magsilbig bino sa palasyo ni Hari Artaherhes; taas kini nga katungdanan sa panahon nga ang mga hari mahadlok nga hiloan.

Tawo siya nga sigurog kaugmaon; hinuon kinahanglan nga iyang biyaan ang tanan aron pag-alagad sa Diyos.

Ang bokasyon ni Nehemias gikan sa:

- dakong pagsalig sa mga gisaad sa Diyos.
- pagsabot sa kasaysayan nga mahuptan lang sa magtotoo; walay angayng basolon sa Israel tungod sa ilang gidangatan kundi ang kaugali-

ngon nilang sala hinungdan sa kapakyasan. Busa, dili sila angay maghangad sa mga gamhanang nasod aron makabangon ang ilang nasod; gikinahanglan hinuon ang ilang pagbag-o.

Si Nehemias panig-ingnan sa makapaminaw kang Yahweh pinaagi sa mga hitabo ug dili na magpaabot ug mga katingalahang tingog aron molihok. Walay duhaduha nga ang Kristyanos nga misalig sa Diyos, gitawag niya aron pagdiskobre ug pagkabot sa gitinguha sa Diyos kaniya alang sa kaluwasan sa kalibotan sama sa gihimo ni Nehemias.

Tig-andam man gayod ako sa ilimnon sa hari kaniadto.

Gibiyaan ni Nehemias ang tanan aron moadto sa Jerusalem

2¹ Sa bulan sa Nisan, sa ika-20 ka tuig nga pagmando ni Hari Artaherhes, ako ang tigdala sa kopa sa hari. Nagkuha akog bino ug gihatag ang Biblia ko sa hari. Wala gayod mahitabo kaniadto nga nagmasulub-on ako atubangan sa hari. ²Busa, giingnan ako sa hari: “Nganong subo ka kaayo, dili ka masakiton? May nakasamok ba kanimo?”

Nagduhaduha ako. ³Miingon ako: “Mabuhi unta ang hari sa kahangtoran! Unsaon man nga dili ako magsubo nga ang syudad diin gilubong ang akong ginikanan nagun-ob man ug ang mga ganghaan nasunog?” ⁴Miingon ang hari: “Unsa may imong gusto?” Nangayo akog panabang sa langit ug ⁵akong gisultihan ang hari: “Kon maayo kini sa paminaw sa hari ug kon gikahimuot mo ang akong gibuhat hinaot nga ipadala mo ako sa Juda. Mao kini ang syudad nga gilubngan sa akong kagikanan, aron tukoron ko pag-usab.”

⁶Naglingkod ang rayna tupad sa hari ug nangutana kanako ang hari: “Magdugay ka ba didto? Kanus-a ka man mobalik?” Gitakda ko ang akong pagbalik ug misugot siya. ⁷Akong giingnan ang hari: “Kon ugaling ikahimuot sa hari, hatagan unta ako niyag mga sulat alang sa mga gobernador sa kalungsoran sa pikas tampi sa Suba. Sa ingon masayon ang pagpanaw sa Juda, ⁸ug usa usab ka sulat kang Asaf, ang tigdumala sa kalasangan sa hari kay magkinahanglan akog kahoy

alang sa ganghaan sa kota nga duol sa Templo. Ingon man sa paril sa syudad ug sa balay nga akong kapuy-an.”

Nagpaluyo kanako ang maayong kamot sa Diyos busa, gihatag sa hari ang akong gipangayo. ⁹Miadto ako sa gobernador sa pikas tampi sa Suba ug gihatod kanila ang mga sulat sa hari. Nagmando ang hari nga paubanan akog mga opisyal sa kasundalohan ug mangangabayo. ¹⁰Apan sa Jerusalem, si Sanbalat nga Horonita, ug si Tobias ang sulugoong Ammonita, nasayod sa akong pag-abot. Wala nila ikahimuot nga may motabang sa mga Israelita.

¹¹Miabot ako ug nagpabilin sa Jerusalem sulod sa tulo ka adlaw. ¹²Unya, sa gabii, uban sa pipila ka lalaki nanglakaw kami. Apan wala gayod akoy gisultihan sa gilaraw nga akong buhatan sa Jerusalem sumala sa lamdag sa Diyos.

Dala ang kabayo nga akong gisakyan, ¹³migawas ako sa gabii agi sa Ganghaan sa Basurahan. Akong gisusi ang nagubang paril sa Jerusalem ug ang nasunog nga mga ganghaan.

¹⁴Mipadayon ako sa Ganghaan nga may Tinubdan ug sa Tangke sa Tubig sa Hari. Apan dili makaagi ang kabayo. ¹⁵Busa, mitungas ako sa pagkagabii agi sa walog. Akong gisusi ang paril ug mibalik agi sa Ganghaan sa Walog.

Unya, mibalik ako sa balay. ¹⁶Ang mga magtatambag wala masayod kun diin ako gikan ug unsay akong gibuhat. Hangtod niadtong tungora wala akoy gisultihan bisag kinsa sa mga Judio o sa mga magtatambag, pari, hamili o bisag kinsa nga alagad sa lungsod.

• **2.1** Mihangyo si Nehemias ug gitugtan kay ligdong man siya nga pagkatawo; ang mga tuig sa matitud-anon niyang pag-alagad naghatag kaniya sa pagmahal ug pagtamod. Ang usa ka dalayegon niyang hiyas mao nga molihok siya sa hustong panahon nga dili mistil sultihan. Ang lumo niyang mga pulong makapadasis sa mga maduhaduhaon nga buot niyang lukmayon.

Gikinahanglan ba ang pagtukod sa paril sa Jerusalem? Dili ang paril ang gihatagag gibug-aton sa Biblia, apan ang paagi sa pagkab-ot niini: dihang giawhag ni Nehemias ang usag-usa sa pagtabang sa pagtukod, iyang napalambo ug naumol ang katilingbanong diwa sa Jerusalem.

¹⁷ Unya, ako silang giingnan: “Kamo mismo nakakita sa atong kalisod. Ang Jerusalem nalumpag ug ang iyang mga ganhaan nasunog. Dali, atong tukoron pag-usab ang paril sa Jerusalem aron matapos na kining makaulaw nga kahimtang” ¹⁸ Akong gisugilon kanila kun giunsa sa Diyos pagtabang kanako ug ang gisulti sa hari. Miingon ang tanan: “Sugdan nato ang buluhaton.” Ug nagdinasigay sila aron mataman kining maayong katuyoan.

¹⁹ Nadunggan kini ni Sanbalat nga Horonita, ni Tobias nga Amonita ug ni Gesem ang Arabe. Apan ila kaming gikatawan ug giingnan: “Unsay inyong gibuhat? Misukol kamo sa hari.” ²⁰ Busa, gitubag ko sila: “Ang Diyos sa langit mopalampos kanamo. Kami, ang iyang mga sulugoon, nga motrabaho. Apan kamo walay bisan dyotayng katungod o kabilin o bisag unsa nga mabuhat alang sa Jerusalem.”

Gisugdan nila pag-ayo ang paril

3 ¹ Ang labawng pari nga si Eliasib ug ang kaisogonang kaparian, gitukod ang ganhaan nga ginganlan og Ganhaan sa Karnero nga ilang gitrabaho. Gibutangan nilag mga pultahan ug paril hangtod sa tore sa Hanel. ² Nagtukod usab ug tore ang mga tawo sa Jerico ug miapil si Zakur nga anak ni Imri. ³ Ang mga anak ni Senaa, gitahasan sa Ganhaan sa Isda.

Gipatindog kini ug gitaurag pultahan. Unya, ilang gitaod ang mga sira ug trangka.

⁴ Sunod kanila mao si Meremot nga anak ni Urias ug apo ni Hakkos. Ingon man si Mesullam, anak ni Berekias, ug apo ni Mesezabel nga nag-ayo sa usa ka bahin. Ug nagsunod kanila si Zadoc, anak ni Baana nga nag-ayo sa laing bahin. ⁵ Sunod, diha ang mga lumolupyo sa Tekoa. Mitrabaho sila, apan ang kadagkoan wala motabang kanila pagtuman sa mga sugo sa ilang labaw.

⁶ Ang Karaang Ganhaan giayo ni

Joyada, anak ni Pasea ug ni Mesullam nga anak ni Besodias. Gipatindog kini ug giayo ang pultahan ug gitaorag sira ug mga trangka.

⁷ Misunod si Melatias nga taga Gibeon, ug si Jadan nga taga Meronot uban sa mga tawo sa Gibeon ug sa Mispa, sa kilid sa balay sa gobernador sa probinsya. ⁸ Sunod si Uziel, ang Mananalsal ug bulawan. Unya, si Hananias uban sa mga tighimog agwa. Ilang gilig-on ang Jerusalem hangtod sa Paril sa Plasa. ⁹ Misunod si Repaias, anak ni Hur, ang pangulo sa katunga nga distrito sa Jerusalem nga naghimo sa uban pang mga ayohonon. ¹⁰ Unya, si Jedaias, anak ni Harumap nga nagtrabaho atbang sa iyang balay. Sunod si Hatus, anak ni Hasabnias sa ila pod nga mga ayohonon. ¹¹ Si Malkias nga anak ni Harim ug si Hasub nga anak ni Pahatmoab nag-ayo sa mga bahin sa Tore sa mga Hudno. ¹² Sunod kanila, mitabang si Sallum, anak ni Haloheh, ang nagmando sa katunga sa distrito sa Jerusalem uban sa iyang mga anak nga babaye. ¹³ Si Hanun ug ang katawhan sa Zanoa nag-ayo sa Ganhaan sa Walog nga gitukod nila pag-usab ug gipahimutang ang mga pultahan, sira ug trangka. Ilang giayo ang 1,500 ka sikong paril hangtod sa Ganhaan sa Basura. ¹⁴ Si Malkias nga anak ni Rekab, ang pangulo sa distrito sa Bet-hakerim maoy nag-ayo sa Ganhaan sa Basura. Siya ug ang iyang mga anak nga lalaki ang naghimo sa mga pultahan nga gitaorag sira ug gibutangag mga trangka.

¹⁵ Si Sallum nga anak ni Kolhoza, ang pangulo sa distrito sa Mizpa nag-ayo sa Ganhaan sa Tigumanan sa Tubig. Iya kining gipalig-on ug gipamutangan ug sira ug trangka. Iyang giayo ang paril sa agianan sa atabay nga tupad sa tanaman sa hari hangtod sa hagdanan pagkanaog gikan sa kota ni David. ¹⁶ Sunod kaniya, si Nehemias nga anak ni Azbuk, ang nagmando sa katunga sa distrito sa Betsur nga nagtrabaho atbang sa lubnganan ni David, ang lim-aw nga artipisyal, ug ang Puluyanan sa mga Bayani. ¹⁷ Ang mga Levita misunod kaniya: Si Rehum nga anak ni Bani nga gisundan ni Hasabias, ang pangulo sa katunga sa distrito sa Keila. Iyang gitrabaho ang kaugalingong distrito. ¹⁸ Nagsunod kanila ang mga igsoong lalaki: Si Binui nga anak ni Henadad, ang pangulo sa katunga sa distrito sa Ceila; ¹⁹ Ezer, anak ni Jesua, ang pangulo sa Mispa, ang nagtrabaho atbang sa bakilid hangtod sa butannganan sa hinagiban padulong sa eskina sa paril.

²⁰ Ang sunod kaniya mao si Baruk nga anak ni Zabai nga nagtrabaho gikan sa eskina ngadto sa pultahan sa balay ni

Eliasib, ang pangulong pari. ²¹ Gisundan siya ni Meremot nga anak ni Urias, apo ni Hakkos nga naghimo sa bahin gikan sa pultahan sa balay ni Eliasib hangtod sa tumoy. ²² Sunod, mitrabaho ang kaparian nga nanimuyo didto. ²³ Gitrabaho ni Benjamin ug Hasub ang atbang sa ilang gipuy-an. Ang sunod mao si Azarias nga anak ni Maasias, apo ni Ananias ang nagtrabaho sa tupad sa ilang balay. ²⁴ Sunod, si Binnui, anak ni Henadad, gikan sa balay ni Azarias hangtod sa eskina. ²⁵ Si Palal, anak ni Uzai, nagtrabaho atbang sa eskina sa tore nga nagtuybo ibabaw sa palasyo sa Hari duol sa nataran sa bilangoan. Misunod si Pedaya nga anak ni Paros. Siya ang nagtrabaho sa bahin ²⁶ hangtod sa Ganghaan sa Tubig ug padulong sa silangang bahin atbang sa toreng nagtuybo. ²⁷ Unya, ang mga lalaki sa Tekoa nga nagtrabaho atbang sa dakong Tore hangtod sa paril sa Ofel.

²⁸ Gikan sa Ganghaan sa Kabayo ang kada pari nag-ayo sa bahin atbang sa kagalingong balay. ²⁹ Sunod si Zadok nga anak ni Imer nga nagtrabaho atbang sa ilang balay. Unya, si Semaya, anak ni Sekanias, ang magbalantay sa Ganghaan sa Silangan. ³⁰ Sunod si Hananias, anak ni Selemias ug si Hanun, ang ikaunom nga anak ni Zalaf. Unya, ang anak ni Berekias nga si Mesulam, nagtrabaho atbang sa iyang pinuy-anan. ³¹ Sunod, si Malkias nga tigsalsal og bulawan, mitabang siya pagtrabaho sa bahin sa puluy-anan sa mga mamumuo ug sa mga negosyanti. Nahimutang kini atbang sa Ganghaan nga Bantayanan lakip ang kinatas-ang bahin sa eskina. ³² Ang mga negosyanti ug platero nag-ayo sa bahin gikan sa kinatas-an sa Eskina hangtod sa Ganghaan sa Karnero.

Ang mga kaaway misulay pagbabag kang Nehemias

• ³³ Nasuko si Sanbalat pagkasayod nga among giayo ang paril. Iyang gibusgalbugalan ang mga Judio. ³⁴ Atubangan sa iyang kaigsoonan ug sa kausandalohan sa Samaria, miingon siya: “Unsay gibuhat niining makaluluoy nga mga Judio? Nagtoo ba sila nga matukod nila pag-usab ang syudad sa usa lang ka adlaw? Makatukod ba sila

ug paril gikan sa mga sunog nga sagbot?”

³⁵ Si Tobias, ang Amonita nga diha sa iyang tupad miingon: “Tinuod, kay bisan milo lang ang mokatkat sa paril matumba kana.”

³⁶ Pamatia kami, O Yahweh, kay gi-biaybiay kami nila. Isumbalik unta kanila ang ilang pagtamay kanamo. Pasagdi sila nga biaybiayon sa mga nasod nga mobihag kanila. ³⁷ Ayaw taboni, ni pasayloa ang ilang mga sala kay ilang gipakaulawan kaming nagtukod sa paril.

³⁸ Ang katawhan nagtrabaho nga madasigon kaayo ug nahuman ang katunga sa gihabogon sa paril.

4¹ Nakita ni Sanbalat, ni Tobias, sa mga Arabe, mga Amonita ug sa mga lumolupyo sa Asdod, nga paspas ang trabaho sa pag-ayo sa paril. Gani hapit na mahuman pagbuhit ang mga lungag, ² ug nasuko sila pag-ayo. Busa, nagkasabot sila nga ilang sulongon ang Jerusalem ug pakaulawan ako.

³ Apan nag-ampo kami sa among Diyos. Nagbutang kami ug gwardiya adlaw ug gabii. ⁴ Ang katawhan sa Juda miingon: “Nagkaluya ang mga pangulo ug daghan pa kaayo ang nahibiling mga lungag. Dili namo mapatindog pag-usab ang paril.” ⁵ Ang among mga kaaway miingon: “Ato silang pakalitan pagsulong ug patyon ta sila. Sa ingon mohunong ang ilang trabaho sa paril. ⁶ Unya, gisuginlan kami niini sa mga Judio nga nagpuyo tipon kanila. Sa makadaghan, ila kaming giingnan: “Gikan sa nagkalain-laing dapit nga ilang gipuy-an manggawas sila aron sulongon kini.”

• **3.33** Sa kadugayan, ang gibuhat ni Nehemias nakahaling sa pangabugho ug pagduda sa uban. Dili hinuon kini ikatingala. Ang kalig-on niining tawhana igo na nga makadasig sa mga tawo. Niadtong higayona, ang katukoran sa paril sa Jerusalem piho nga tahas kay kon wala pa niini, mahunong na unta ang balaang kasaysayan. Kon wala kini ipadayon, ug gilangan-

langan sa mga Judio, kawad-an unta silag agianan alang sa ilang kaugalingnan ug sa kahulogon sa ilang Manluluwas. Sa samang pagkaagi, bisag ang misyon sa Simbahan kasagaran espiritual, ang atong kamaunongon kang Yahweh nag-agad sa atong kinaiya atubangan sa mga paglapas, sa mga pagtuis sa kamatuoran diha sa tawhanong panghitabo sa atong katilingban.

⁷Busa, nagmando ako nga pabantayan ang kinaubsang bahin sa likod sa paril. Akong gipabantay ang matag pamilya nga may dalang mga espada, bangkaw ug pana. ⁸Nangahadlok ang katawhan. Busa, ako silang giingnan: “Ayaw kamog kahadlok. Hinumdomi si Yahweh nga gamhanan ug makalilisang. Siya ang makig-away alang sa inyong kaigsoonan, mga anak ug asawa ingon man sa inyong pinuyanan.”

⁹Nakahibalo ang among mga kaaway nga nasayran namo ang ilang plano. Busa, gibara sila sa Diyos. Unya, namalik kami sa among taga taga ka buluhaton sa paril.

¹⁰Gikan niadtong adlawa katunga sa akong mga trabahanti nagpadayon pagbuhat sa paril samtang ang katunga naggunit sa mga pana, bangkaw, taming ug hinagiban. Nagtindog sila luyo sa tibuok katawhan sa Juda ¹¹nga nagtukod sa paril. Ang mga pangulo nagbitbit sa mga dad-onon sa usa ka kamot. Ang pikas naggunit sa hinagiban. ¹²Matag trabahanti adunay gitangkil nga hinagiban samtang nagtrabaho.

Ang tigpalanog sa trumpeta diha sa akong tupad. ¹³Akong giingnan ang mga halangdon, mga magtatambag ug ang tibuok katawhan: “Ang trabaho dako kaayo ug nakatag ta sa kilid sa paril busa, halayo sa usag-usa. ¹⁴Inigkadungog ninyo sa tingog sa budyong, duol kamo ug magtinabangay kita. Ang Diyos, siya ang makig-away alang kanato.”

¹⁵Gitakda namo ang buluhaton sayo sa buntag hangtod sa pagsubang sa kabitoonan. Katunga kanamo nag-

gunit ug mga hinagiban. ¹⁶Miingon ako sa katawhan: “Ang tanan anhi matulog sa Jerusalem kada gabii lakip ang mga sulugoon. Sa ingon makabantay kita sa gabii ug motrabaho sa adlaw.”

¹⁷Ang akong kaigsoonan, ginsakpan ug mga gwardiya nga nagsunod kanako ug ako, wala maghukas sa among mga bisti bisan sa among pagkatulog. Ang matag usa kanamo nagbitbit ug hinagiban.

Ang mga dato kinahanglang makig-ambit sa kalisod sa mga kabos

5¹ Ang yanong katawhan uban sa ilang asawa mipadayag sa ilang mga mulo bahin sa isig ka Judio.

²Nag-ingon ang uban: “Dako ang akong pamilya. Busa, nagkinahanglan kamig bugas nga makaon aron mabuhì nga baskog.” ³Ang uban nag-ingon: “Kinahanglang iprenda ang among kaumahan, parasan ug balay aron makapalit ug pagkaon tungod sa gutom.” ⁴Miingon ang uban: “Gigarentiya namo ang among kabtangan sa among gihulaman nga salapi aron makabayad og buhis sa hari. ⁵Bisag sama rag kaliwat sa ilaha ang among kaigsoonan ug kabataan, ang among kabataan napugos pagpaulipon. Hangtod nga ang among kadalagahan dili gani ilhon nga asawang puyopuyo. Wala kami laing mahimo kay ang among kaumahan ug parasan gipang-iya naman sa lain.”

⁶Nasuko ako pag-ayo sa akong pagkabati sa ilang mga reklamo. ⁷Gitimbangtimbang ko kining tanan, ug gipadayag ko sa mga halangdon ug magtatambag ⁸ug miingon ako kani-

• 5.1 Bisag sama... (b. 5). Kanunayng giingnan sa kadagkoan nga ang pagtukod nagkinahanglan ug sakripisyo. Apan ang mga Judio nangayo nga ang sakripisyo kinahanglang ambitan sa tanan. Kadtong adunay igo nga makaon, kinahanglang magpapas sa mga utang niadtong walay nahot.

Nganong gilisudlisod ... (b. 8). Gipanalipdan ni Nehemias ang labing ubos ug dinaugdaog

ug gipanghimarot batok sa sala sa mga dato, nga tungod sa utang, nag-ulipon sa kaigsoonan.

Dili ba, angayan ... (b.9). Makataronganon nga molingkawas kita sa mapahimuslanon ug sa gamhanang kaaway sa katawhan. Apan ang kataposan natong lumpagon mao ang mapahimuslanong kinaiya nga ania sa taga-tagas kanato.

la: “Nganong gilisudlisod man ninyo ang inyong kaigsoonan?”

Tungod niini nagpatawag akog dakong tigom. Miingon ako: “Atong giluwang ang mga Judiong kaigsoonan sa pagkaulipon. Apan kamo ra bay nagpalit sa kaugalingong kaigsoonan?”

Hilom kaayo silang tanan. Wala silay ikatubag. ⁹ Busa, nagpadayon ako pagsulti: “Ang inyong gibuhat dili maayo. Dili ba, angayan man unta nga magkinabuhi kamo nga masinugtanon sa atong Diyos? Basig maulawan kita sa atong kaaway nga pagano. ¹⁰ Ang akong mga igsoon, mga pariyenti ug ako nagpahulam usab ug salapi ug trigo. Nan karon, atong kalimtan nga adunay nakautang kanato. ¹¹ luli dayon ang ilang kaumahan, parasan ug kaolibohan. Atong papason ang ilang mga utang nga salapi, trigo, bino ug lana.” ¹² Unya, mitubag sila: “Among iuli ang tanan ug dili na kami maningil kanila. Among buhaton ang imong gisulti.”

Gipatawag ko ang kaparian. Sa ilang atubangan, gipapanumpa ko silang tanan nga tumanon nila ang ilang gisaad. ¹³ Unya, akong giyabyab ang kalupo ug giingnan sila: “Papahawaon unta dayon sa Diyos sa iyang pinuayan ug sa iyang kabilin ang tanang dili motuman sa iyang saad. Uyogon unta siya pag-ayo aron walay bisan unsa nga mahibilin kaniya.” Ang tanan miingon: “Amen.” Ug gidayeg nila si Yahweh. Gituman nila ang ilang panaad.

¹⁴ Unya si Hari Artaherhes mitudlo kanako nga gobernador sa Juda sa ika-20 ka tuig sa iyang pagmando. Hangtod sa ika-32 ka tuig sa iyang paghari ug sa ika-12 ko ka tuig sa

katungdanan, ako ug ang akong kaigsoonan wala gayod mangayog bahin sa pagkaon sa gobernador. ¹⁵ Apan ang nangaging gobernador, nagpabayad sa mga tawo og kwarantna ka salapi matag adlaw. Nabug-atan niini ang katawhan. Gawas pa gidaog-daog sila sa mga sulugoon sa gobernador. Apan wala ko kini buhata kay akong gitahod ang Diyos.

¹⁶ Gihatag ko ang akong kaugalingon pagpaayo sa paril, busa wala ako mamalit ug kaumahan. Ang akong mga tawo nagtrabaho uban kanako. ¹⁷ Dugang pa, nagpakaon akog 150 ka tawo: mga pangulo, magtatambag ug opisyaes, walay labot ang moanha kanako gikan sa kasikbit nga kanasoran. ¹⁸ Adlaw adlaw nag-ihaw akog torong baka, unom ka pinili nga laking karnero ug mga manok ug nag-andam ug daghang bino matag 10 ka adlaw. Apan bisan pa niining tanan wala ako mangayog bahin nga pagkaon isip gobernador. Bug-at na kaayo ang buhis nga gipas-an sa mga tawo pagpaayo sa paril.

¹⁹ Hinumdomi, O Yahweh, ang tanan nga akong nabuhata alang niining katawhan.

Dugang pa nga pagbabag sa pagpatukod pag-usab sa paril

6 ¹ Nasayran ni Sanbalat, Tobias, Gesem nga taga Arabia ug sa uban pang kaaway namo nga nahuman nag ayo ang paril sa Jerusalem. Wala nay buslot, bisag wala pa ika-taod ang mga sira. ² Nagdala kanakog mensahe si Sanbalat ug si Gesem nga nag-ingon: “Dali ngari ug mag-istor-yahanay kita sa Kepirem, sa kapatagan sa Ono.” Apan daotan diay ang ilang tuyo.

• **6.1** Migamit si Sanbalat sa bisag unsang pamaagi aron pagbugnaw kang Nehemias:
 3:33 – mga pagbiaybiay ug mga insulto
 4:2 – hulga sa pagsulong
 6:2 – gubat sa hulahuna
 6:6 – mga pahamtang
 6:14 – pagsuborno sa mini nga mga propeta.

Kanunay gayod nga adunay mga tawo nga mogamit sa pulong sa Diyos, aron pagsukol sa daotang kagamhanan o aron paglingla sa katawhan.

Timan-i ang giingon sa 6:13 ...aron paghadlok kanako... makasala lang ako. Sa kasagaran sayon kitang madala sa sala tungod sa kahadlok.

³Busa, nagsugo akog tawo nga mobalibad kanila. Dili ako makaadto kay aduna akoy trabaho. Dili ako makabiya aron lang makigkita kanila. ⁴Upat na ka higayon nga gipasugoan ako apan ako silang gibalibaran.

⁵Sa ikalima nagpadala kanako si Sanbalat ug binuksang sulat dala sa iyang sulugoon. ⁶Nag-ingon: “Nasayod ka ba sa balita nga mikatap karon sa mga dili Judio? Si Gesem nag-ingon nga ikaw ug ang mga Judio naglaraw pagrebeldi. Mao nga inyong giayo ang mga paril. ⁷Buot ka nga mailang hari. Gani nagpili ka ug mga propeta nga mopaila kanimo nga hari sa Jerusalem. Nahibalo niini ang hari. Busa, labing maayo nga moari ka aron magkasabot ta.”

⁸Apan gipasugoan ko sila sa akong tubag: “Bakak ang tanan ninyong gisulti. Inyo lang kanang tumutomo. ⁹Silang tanan buot mohadlok kanamo sa pag-ingon: “Paundangon ta sila sa pagtrabaho sa paril aron dili kini ma-human.”

Apan, sukwahi sa ilang gitoohan misamot hinuon ang akong kakugi pagtrabaho. ¹⁰Unya, miadto ako kang Semaya, anak ni Delaya, apo ni Nehetabel; kay dili man siya makabiya sa ilaha, iya akong giingnan: “Magkita kita sa balay sa Diyos sulod sa santwaryo. Atong takpan ang pultahan kay nagplano sila pagpatay kanimo karong gabhiona.”

¹¹Apan miingon ako: “Magtinalawan ba diay ako? Nganong modangop man ako sa santwaryo aron luwason ang akong kinabuhi? Dili ako moadto.” ¹²Namatngonan ako nga si Semaya wala ipadala sa Diyos. Hinunoa gisugo lang siya ni Tobias ug Sanbalat ¹³aron paghadlok kanako. Sa ako unyang pagtago makasala lang ako. Ug mao kini ang ilang kapasikaran pagdaot sa akong pagkatawo ug pagpaka-ulaw kanako.

¹⁴Yahweh, hinumdomi ang gibuhay kanako ni Tobias ug Sanbalat. Ingon

usab sa propetang babaye nga si Noadis ug ang uban pang mga propeta nga nagtinguha paghadlok kanako.

¹⁵Natapos namo pagtrabaho ang paril sa ika-25 ka adlaw sa Elul sulod lang sa 52 ka adlaw nga pagtrabaho. ¹⁶Pagkasayod sa among kaaway ug sa ubang kasikbit nga kanasoran nangahadlok sila. Nawad-an silag kaisog. Giila nila nga ang Diyos nagtabang kanamo.

¹⁷Niadtong panahona daghan nga inilang mga Judio ang nakigsulti kang Tobias. ¹⁸Daghag higala si Tobias sa Juda kay umagad man siya ni Sekanias, anak ni Ara. Ang iyang anak nga si Jehohanan nakapangasawa sa anak nga dalaga ni Mesullam, apo ni Berecias. ¹⁹Ug gidayeg pa nila si Tobias sa akong atubangan. Giasoy kaniya ang tanan kong gipanulti. Si Tobias ang nagpadala og mga sulat nga naghadlok kanako.

7¹ Sa nahuman na ang paril ug na-taod na ang mga sira, gibutangan ug gwardya ang mga ganghaan nga magbantay niini. ²Gitudlo ko nga gobernador sa Jerusalem ang akong igsoon nga si Hanani. Gitudlo ko usab si Hananias isip pangulo sa syudad. Kasaligan ug matuod siya nga sulugoon sa Diyos. ³Ako silang giingnan: “Ablihan lang ang mga ganghaan sa Jerusalem kon hilabihan na ang kainit sa adlaw. Apan samtang adlawan pa, sirahi ang mga pultahan, samtang anaa pa ang mga gwardya sa tagsa-tagsa ka dapit.

Inig kagabii ang tanang katawhan sa Jerusalem magpulipulig bantay. Ang pipila, sa ilang mga dapit ug ang uban, atubangan sa ilang mga balay.”

Ang bag-ong lumulupyo sa Jerusalem

⁴Ang syudad sa Jerusalem lapad ug dako kaayo, apan dyotay ra ang nagpuyo. Daghan ang balay nga wala matukod pag-usab. ⁵Gidasig ako sa Diyos nga tigumon ang mga pangulo, magtatambag, ingon man ang katawhan aron himoon ang senso. Akong nakita ang talaan sa katawhan

nga unang namauli sa Jerusalem gikan sa Babilonia diin nabihag sila. Kini ang nasulat sa maong listahan:

⁶Kini ang katawhan sa probinsya nga namalik. Gibihag sila ni Hari Nabukodonosor sa Babilonia ug namauli sa Jerusalem ug sa Juda, sa ilang tagsa tagsa ka syudad.

⁷Ang mga Israelita nga nangabot uban ni Zorobabel, Jesua, Nehemias, Azarias, Raamias, Nahamani, Mordekai, Bilsan, Misperet, Bigvai, Nehum, Baana. Ania ang ilang gidaghanon:

⁸Ang banay ni Paros: 2,172; ⁹ang banay ni Sofatias: 372; ¹⁰ang banay ni Ara: 652; ¹¹ang banay ni Pahat-moab nga kaliwat ni Josua ug Joab: 2,818; ¹²ang banay ni Elam: 1,254; ¹³ang banay ni Zatu: 845; ¹⁴ang banay ni Zakai: 760; ¹⁵ang banay ni Binui: 648; ¹⁶ang banay ni Bebai: 628; ¹⁷ang banay ni Asgad: 2,322; ¹⁸ang banay ni Adoniam: 667; ¹⁹ang banay ni Bigwai: 2,067; ²⁰ang banay ni Adin: 655; ²¹ang banay ni Ater gikan sa kaliwat ni Hesekias: 98; ²²ang banay ni Hasum: 98; ²³ang banay ni Besai: 324; ²⁴ang banay ni Harif: 112; ²⁵ang banay ni Gibeon: 95.

²⁶Ang katawhan sa Betlehem ug Netopa: 188; ²⁷ang taga Anatot: 128; ²⁸ang taga Bet-azmavet: 42; ²⁹ang taga Kiryat-jeirim, Kapira ug Beerot: 743; ³⁰ang taga Rama ug Geba: 621; ³¹ang taga Mikmas: 122; ³²ang taga Betel ug Hai: 123; ³³ang taga pikas nga Nebo: 52.

³⁴Ang taga pikas nga ubang anak ni Elam: 1,254; ³⁵ang taga Harim: 320; ³⁶ang taga Jerico: 345; ³⁷ang taga Lod, Hadid ug Ono: 721; ³⁸ang taga Senaa: 3,930.

³⁹Ang kaparian: ang mga anak ni Jedaya gikan sa kaliwat ni Jesua: 973; ⁴⁰ang banay ni Imer: 1,052; ⁴¹ang banay ni Pasur: 1,247; ⁴²ang banay ni Harim: 1,017.

⁴³Ang mga Levita: ang mga anak ni Jesua ug Kadmiel gikan sa kaliwat ni Hodeva: 74.

⁴⁴Ang mga mag-aawit, ang mga anak ni Asaf: 148. ⁴⁵Ang mga gwardya sa ganghaan: ang mga anak ni Sallum, Ater, Talmon, Akub, Hatita ug Sobai: 138.

⁴⁶Ang mga sulugoon sa templo: ang mga anak ni Ziha, Hasufa, Tabaot, ⁴⁷Keros, Sia, Padon, ⁴⁸Lebana, Hagaba, Salmal, ⁴⁹Hanan, Gidel, Gahar, ⁵⁰Reaia, Resin, Nekoda, ⁵¹Gazam, Uza, Pasea, ⁵²Besai, Meunim, Nefessim, ⁵³Bakbuk, Hakuk, Harhur, ⁵⁴Bazlit, Mehida, Harsa, ⁵⁵Barkos, Sisera, Tema ⁵⁶Nesia ug Hatifa.

⁵⁷Ang mga anak sa mga sulugoon ni Solomon; ang mga anak ni Sotai, Soferet, Perida, ⁵⁸Jaala, Darkon, Gidel, ⁵⁹Sefatias, Hatil, Pequeret-hazebaim ug Amon. ⁶⁰Ang tanang sulugoon sa templo ug ang mga anak sa sulugoon ni Solomon miabot og 392.

⁶¹Kini sila ang gikan sa Telmela, Telharsa, Kerub, Adon ug Imer. Apan wala silay ikapamatud sa ilang kagikanan o kaliwatan, kon gikan ba sila sa Israel: ⁶²Ang mga anak ni Delaya, Tobias ug Nekoda, 642. ⁶³Ug ang kaparian: ang mga anak ni Hobaya, Hakos ug Barzilai nga nakapangasawa sa anak nga dalaga ni Barsilai nga taga Gilead. Busa, gitawag siya sa maong ngalan. ⁶⁴Kining mga tawhana nangita sa ilang registradong kaliwatan, apan wala nila hikaplagi. Busa, gitan-aw silang hugaw ug dili angay sa pagkapari. ⁶⁵Gidid-an sila sa gobernador pagpangaan sa mga sudlanan nga balaan hangtod nga ang pari makahukom pinaagi sa Urim ug Tumim.

⁶⁶Ang tanang nanambong sa dakong panagtigom mikabat sa 42,360. ⁶⁷Walay labot ang mga sulugoon babaye ug lalaki nga 7,337. Aduna usab silay 245 ka babaye ug lalaki nga mag-aawit.

⁶⁸May 736 ka kabayo, 245 ka mola, ⁶⁹435 nga kamilyo ug 6,720 ka asno. ⁷⁰Pipila sa ginikanan sa mga panimalay manghatag ug hinabang alang sa trabaho. Ang gobernador mihatag alang sa pundo ug 1,000 ka bulawang drakma, 50 ka palangana, ug 530 ka mga besti sa kaparian. ⁷¹Ang mga amahan sa pamilya mihatag alang sa pundo sa trabaho ug 20,000 ka bulawang salapi ug 2,200 ka pilak nga salapi, 67 ka besti sa pari.

⁷²Ang katawhan mihatag ug 20,000 ka bulawang drakma ug 2,000 ka pilak nga salapi ug 67 ka besti sa pari.

⁷³Ang kaparian, mga Levita, ang mga gwardya sa ganghaan, mga mag-aawit, pipila sa katawhan, mga sulugoon sa templo ug ang tibuok katawhan sa Israel namuyo sa tagsa-tagsa nila ka syudad.

Pag-abot sa pito ka bulan, ang tanang Israelita anaa na sa ilang mga syudad.

Gibasa ni Esdras ang Balaod

8¹ Sa ika-7 ka bulan ang tibuok katawhan nagtigom sa plasa sa atubangan sa Ganghaan sa Tubig. Ilang gitawag si Esdras, ang pari nga hanas

• **8.1** Kining unang pagbasa sa Balaod atubangan sa kadaghanan nagtimaan sa importanti kaayong petsa sa balaang kasaysayan. Sa wala pa kini, ang pagtoo sa mga Judio ilang gipaila pinaagi sa pag-ampo ug sa pag-apil sa mga seremonyas sa Templo. Ang mga desis-

yon ug mga wali gikan sa mga pari ug mga propeta. Wala pa nila batia ang panginahanglan sa pagbasa sa Biblia.

Aduna nay pipila ka basahon sa Biblia nga nasulat, apan gitagaan kini sa Templo o sa palasyo sa mga hari: dili kini moabot sa katawh-

sa balaod pagdala sa Basahon ni Moises nga gihatag sa Diyos sa Israel pinaagi ni Moises. ² Busa, gidala ni Esdras ang libro atubangan sa katawhan, lalaki ug babaye, lakip ang tanang kabataan nga makasabot sa gibasa. Mao kadto ang unang adlaw sa ikapito ka bulan. ³ Gibasa ni Esdras ang libro atubangan sa tanan sukad sa buntag hangtod sa udto sa plasa atubangan sa Ganghaan sa Tubig. Ang tanan naminaw pag-ayo sa Basahon sa Balaod.

⁴ Si Esdras, ang magtutudlo sa balaod, nagtindog sa plataporma nga gihimo alang sa maong okasyon. Diha sa iyang tuo si Matitias, Sema, Anaya, Urias, Helkias ug Maasias. Sa iyang wala sila si Pekaya, Misael, Malkias, Hasum, Hasbadana, Zekaria ug si Mesullam.

⁵ Gibukhad ni Esdras ang basahon atubangan sa tibuk katawhan. Makita siya sa tanan kay didto man siya sa taas nga dapit. Nanindog ang tibuk katawhan pagbukhad kaniya sa basahon. ⁶ Gidayeg ni Esdras si Yahweh, ang gamhanang Diyos ug giisa sa tanan ang ilang kamot ug mitubag: "Amen! Amen!"

⁷ Ang mga Levita, si Jesua ug Bani uban ang ilang kaigsoonan mipasabot sa Balaod sa mga tawo nga nagtindog. ⁸ Gihubad nila ang gibasa nga Balaod aron maklaro ang pagpasabot. Gipatin-aw nila ang buot ipasabot sa balaod aron ang tanang naminaw makasabot.

⁹ Si Esdras, ang magtutudlo sa Balaod, miingon sa katawhan: "Kining adlawa gihalad kang Yahweh nga inyong Diyos. Busa, dili kamo magsubo ni maghilak. Iya kining gisulti kay nanghilak man ang tanan, pagbasa sa Balaod. Unya, midugang siya pag-ingon: ¹⁰ "Lakaw hinuon kamo ug panggaon sa lamiang pagkaon. Panginom sa tam-is nga bino ug panghatag sa walay naandam nga pagkaon.

Karong adlawa gihalad alang ang Yahweh. Busa, ayaw kamog kaguol. Ang kalipay ni Yahweh maoy atong kalig-on."

¹¹ Gialam-alaman sa mga Levita ang katawhan sa pag-ingon: "Ayaw kamo panghilak. Adlaw karon sa pyesta. Ayaw pagsubo." ¹² Ang mga tawo nanglakaw aron mangaon, nakig-inom ug naghinatagay sila. Dako kaayo ang kasaulogan kay ilang nasabtan ang mga pulong nga gipahibalo kanila.

¹³ Sa ikaduha ka adlaw ang amahan sa mga pamilya, pari ug Levita nangadto kang Esdras, ang magtutudlo sa Balaod, aron makat-onan ang balaod. ¹⁴ Ilang nabasahan nga si Yahweh nagsugo sa mga anak sa Israel nga mamuyo sa payag panahon sa pyesta sa ikapito ka bulan. ¹⁵ Unya, ilang gipahibalo sa tanang syudad ug sa Jerusalem: "Lakaw kamo sa kalasangan. Pagkuhag mga sanga sa olibo, aguho, mirto ug palma, bisag unsang kahoy nga daghag dahon nga magamit pagbuhat ug payag sumala sa gisugo kanato."

¹⁶ Busa, nanglakaw ang katawhan. Nanguha silag dagkong sanga ug nagtukod ug payag ibabaw sa atop sa ilang mga balay o sa ilang nataran. Ang uban didto sa

---

han ni mahimong sukaranan sa pagtoo. Apan unya, miabot ang bag-ong panginahanglan kay wala na silay mga propeta sama kaniadto. Nakita ni Esdras nga sa umaabot, ang katilingban sa mga Judio motubo pinaagi sa pagbasa, sa pagpamalandong ug sa paghubad sa balaang basahon. Gisulayan ni Esdras mismo ang paghipos ug pagkompleto sa balaang kasulatan. Miabot ang bag-ong panahon kanus-a ang Biblia mahimo nang basahon sa tanan ug mahimong sukaranan sa pagtoo.

Kining kausabang relihiyoso ug kulturanhon susama sa nahitabo sa Simbahan dili pa dugay. Kaniadto, ang mga tawo igo lang sa pag-adtos sa simbahan aron pag-ampo, pagsimba ug pagpaminaw sa mga wali, apan wala silay

kasayoran bahin sa Biblia. Apan karon ang atong kristohanong pagtoo gilig-on na sa pulong sa Diyos pinaagi sa pagbasa ug pagpaminaw sa Biblia sa mga kristohanong katilingban. Gani, naulahi na kita sa panahon. Kining kabag-ohan angay untang himoon, mga upat ka siglo nga nakalabay dihang nagsugod ang protestantismo.

Ang tigom nga gihimo ni Esdras, nahimong modelo sa kinabuhi relihiyoso sa katilingban sa mga Judio. Wala mababagi ang ilang solemn nga pagsimba sa Templo apan, sukad karon, sa matag syudad, ang mga Judio aduna nay sinagoga; kini ang dapit tigomanan sa mga tawo matag Sabado, diin maminaw sila sa pulong sa Diyos ug mag-awit ug mga Salmo.

hawanan sa balay ni Yahweh o sa plasa sa Ganghaan sa Tubig o sa plasa sa ganghaan sa Efraim.

¹⁷ Ang tibuk pundok sa nabalik gikan sa pagkabinihag naghimog mga payag diin sila namuyo. Butang kini nga wala pa mahimo sa mga Israelita sukad sa panahon ni Josue nga anak ni Nun. Busa, nagkasadya sila pag-ayo.

¹⁸ Adlaw adlaw gibasa nila ang Balaod sa Diyos. Gikan sa unang adlaw hangtod sa kataposan sa pyesta. Ang kasaulogan milungtad ug pito ka adlaw. Natapos sa ika-walo sa dakong tigom.

Ang mga Israelita mikompisal sa ilang mga sala

9¹ Sa ika-24 ka adlaw nianang bulana, ang mga Israelita nagtigom aron magpuasa. Nagsul-ob silag sako ug nagbulibod ug abo sa ilang ulo. ² Ang tibuk katawhan sa Israel mipahilayo sa mga langyaw. Nanindog sila ug gisugid nila ang ilang mga sala, lakip ang mga sala sa ilang kagikanan.

³ Unya, nanindog sila sa tagsa-tagsa ka dapit ug gibasa ang Basahon sa Balaod ni Yahweh nga ilang Diyos sulod sa tulo ka oras. Sa lain usab nga tulo ka oras gisugid nila ang ilang mga sala ug nangyukbo atubangan ni Yahweh nga ilang Diyos.

⁴ Si Jesua, Bani, Kadmiel, Sebanias, Buni, Serebias ug Kenani nanindog sa entablado sa mga Levita. Naninggit sila sa kusog nga tingog kang Yahweh nga ilang Diyos. ⁵ Unya, ang mga Levita nga si Jesua, Bani, Kadmiel, Hasabnias, Serebias, Hodias, Sebanias ug Petalias, miingon: “Tindog ug dayega si Yahweh nga atong Diyos hangtod sa kahangtoran. Dayegon ang imong mahimayaong Ngalan nga labaw sa tanang pagdayeg ug panalangin.”

Ang pag-ampo ni Esdras

⁶ Unya, miingon si Esdras: “Yahweh, ikaw ra gayod ang magbubuhat sa kalangitan, ang langit sa mga langit ug ang tanang kabitoonan; sa yuta ug

sa anaa niini; sa dagat ug sa tanang anaa niini. Imong gihatagan og kinabuhi ang tanan. Ang mga anghel sa kalangitan nagsimba kanimo.

⁷ Ikaw Yahweh, ang Diyos nga nagpili kang Abraham; imo siyang gipagawas sa Ur, sa yuta sa mga Kaldeo ug gitawag nga Abraham.

⁸ Nakita nimo ang iyang kamatohon. Naghimo ka uban kaniya ug kasabotan nga imong ihatag kaniya ug sa iyang kaliwatan ang kayutaan sa mga Kananeo, Heteo, Amorreo, Perezoe, Yebuseo ug Gergeseo. Imong gituman ang imong saad kay makiangayon ka man.

⁹ Nakita nimo ang kasakitan sa among kagikanan didto sa Ehipto. Imong gipamati ang ilang pagtuaw sa Dagat nga Pula.

¹⁰ Naghimo ka ug mga timailhan ug kahibulongan batok kang Paraon, sa iyang mga ministro ug sa iyang katawhan. Kay nasayod ka man kun giunsa kami nila pagdaugdaog. Tungod niini gipasidunggan ka hangtod karon.

¹¹ Imong gibahin ang dagat atubangan sa among kagikanan aron makaagi sila taliwala sa dagat nga wala nahumod ang ilang tiil. Imong giitsa ang naggukod kanila sa kinailadman sa dagat sama sa batong nahulog sa lawom nga tubig.

¹² Sa adlaw, imo silang giagak pinaagi sa haligi nga panganod. Sa gabii gihayagan sila sa haligi nga kalayo aron banwagan ang dalan nga ilang laktan.

• **9.1** Kining seremonyas sa paghinulsol angay ilambigit sa ulohan 9 ug 10 sa Esdras. Ania dinhi ang pagpangayog pasaylo sa mga sala nga nakapalayo sa katawhan sa balaod sa Diyos ug nakadaot sa nasod sa Israel. Maoy ilang gihatagang importansya ang sala sa pagpangasawa sa ubang kalihat nga lahig tinooan. Sumala sa ilang kasinatian, ang pagpakigminyo sa lain nga tinooan makapalayo sa tawo sa iyang katilingbang matoohan. Mao kini ang sala nga nahimo ni Solomon.

Human nila itug-an sa kadaghanan ang sala sa katilingban, ilang hinumdoman ang nasinati nila nga kaluoy sa Diyos; kay kawang lang nga mahibaloan nila ang mga sala, kon ang pag-

bati sa paghinulsol diha sa kailadman dili mapukaw pinaagi sa paghinumdom sa Diyos nga naghatag kanunay sa iyang pasaylo ug kaluoy. Mosunod bayon ang sumada sa balaang kasaysayan diin gipakita ang kaluoy sa Diyos sa iyang katawhan.

Ang seremonyas gitapos pinaagi sa paghimog pipila ka panaad. Kinahanglanon kini aron matabangan ang huyang nga kabubut-on ug aron makigbisog batok sa katapol. Apan dili kini mahitungod lang sa pagtuman sa mga lagda ug tulumanon; ang kuyaw anaa sa paghatag sa mas dakong pagtagad sa makita imbis unta ang diwa sa Balaod, nga nagtumong sa pag-umol sa mga tawong andam nga moalagad sa Diyos.

¹³Nanaog ikaw sa Bukid sa Sinai ug nakigsulti kanila gikan sa langit. Imo silang gihatagan sa makiangayon nga balaod, mga lagda nga nagpakita sa kamatuoran, kinamaayohang pagtulun-an ug kasugoan.

¹⁴Imo silang gitudloan sa pagtamod sa adlaw sa pahulay. Pinaagi sa imong sulugoon nga si Moises imo silang gihatagan sa imong kasugoan, mga lagda ug Balaod.

¹⁵Imo silang gipadad-ag mga pagkaon gikan sa langit aron pagtagbaw sa ilang kagutom. Imong gipabul-og ang tubig gikan sa bato aron matagbaw ang ilang kauhaw. Gisugo mo sila pagpanag-iya sa yuta nga imong gisaad kanila.

¹⁶Apan ang among kagikanaan nahimong mapahitas-on ug gahig mga ulo. Wala sila motuman sa imong gisugo kanila.

¹⁷Nagdumili sila sa pagpamati kanimo. Gikalimtan nila ang tanan mong mga buhat nga kahibulongan. Gipagahi nila ang ilang kabubut-on nga nagmasinupakon kay gusto man silang mabalik sa kaulipnan sa Ehipto. Apan ikaw, O Diyos nga mapasaylon, maluluy-on ug puno sa gugma, wala ikaw dayon masuko. Wala mo sila biyai.

¹⁸Nagbuhat pa gani silag diyos-diyos nga baka alang kanila. Ug nag-ingon sila: 'Mao kini ang imong dios, O Israel. Kini ang nagpagawas kanimo sa Ehipto.' Nainsultohan ikaw niini pag-ayo ug napanamastamasan.

¹⁹Apan tungod sa imong dakong kaluoy wala nimo sila biyai sa kamingawan. Ang haligi wala mobulag kanila maadlaw, ni ang haligi nga kalayo sa kagabhion nga nagtultol kanila sa dalan nga ilang laktan.

²⁰Imo silang gihatagan sa maayong Espiritu aron tudloan sila. Gihatagan nimo silag manna aron sila makakaon ingon man sa tubig aron matagbaw ang ilang kauhaw.

²¹Giatiman nimo sila sulod sa 40 ka

tuig sa kamingawan ug walay naku-lang kanila. Wala sila kagisiig sinina ni nahubagan ang ilang tiil.

²²Imong gitugyan ang gingharian ug kayutaan. Ug gihatag ang kasikbit nga kayutaan. Gipanag-iya nila ang yuta sa Sihon, ang hari sa Hesbon ug ang yuta ni Og nga hari sa Basan.

²³Gipasanay nimo pag-ayo ang ilang kaliwatan, sama sa bitoon sa kalangitan ug gipapuyo sa yuta nga imong gisaad sa ilang kagikanaan.

²⁴Busa, ang ilang mga anak misulod aron pagpanag-iya sa yuta. Sa ilang atubangan imong gibuntog ang mga nagpuyo niini. Imong gitugyan kanila ang mga Kananeo lakip ang ilang mga hari, aron buhaton kanila ang ilang gusto.

²⁵Nailog nila ang mga syudad nga lig-on ug tabunok nga kayutaan. Ilang gipanag-iya ang mga balay ug kabtangan, mga atabay, parasan, kaolibohan, lainlaing matang sa kahoy nga daghan kaayo. Sa dakong kabuhong nangaon sila ug nangabusog. Nanambok sila ug nagpuyo sa kaharohay tungod sa imong dakong kaluoy.

²⁶Apan misupak sila ug misukol kanimo. Ilang gitalikdan ang imong balaod. Gipamatay nila ang imong mga propeta nga nag-alam-alam kanila pagbalik kanimo ug nakahimog dakong sala batok kanimo.

²⁷Gitugyan mo sila sa ilang mga kaaway nga nagdaugdaog kanila. Unya, sa ilang kalisod misangpit sila kanimo ug nagpatalinghog ikaw didto sa langit. Tungod sa imong dakong kaluoy, gipadad-an mo silag mga manluluwas aron mopalingkawas kanila sa panaugdaog.

²⁸Dihang nagmalinawon, nagpakasala na usab sila batok kanimo. Sa gihapon imo na usab silang gitugyan sa ilang mga kaaway. Gisakit na usab sila pag-ayo. Sa makausa pa mitawag sila kanimo ug nagpatalinghog ka didto sa langit. Tungod sa imong dakong kaluoy giluwaw nimo sila sa daghang hi-

gayon. Sa kanunay, imo silang gipahinumdoman pagbalik sa imong Balaod.

²⁹ Apan nagdumili sila pagpaminaw sa imong kasugoan ug mga lagda. Mga garboso sila kaayo. Wala nila tumana ang angayng buhaton sa tawo aron siya mabuhi. Mitalikod sila ug wala maminaw kanimo kay gahi kaayo ang ilang ulo.

³⁰ Nagpailob ikaw kanila sulod sa daghang katuigan. Imo silang gipahinangnoan pinaagi sa imong Espiritu, sa baba sa mga propeta. Apan wala sila mamati.

³¹ Unya, gitugyan mo sila sa gahom sa ubang katawhan. Apan tungod sa imong kamaluluy-on wala nimo sila laglaga ni isalikway. Kay ikaw man ang Diyos sa kaayo ug kaluoy.

³² Busa, karon, among Diyos, bantogan ug gamhanan nga Diyos! Angayan kang kahadlokian. Matinudanon ka sa imong saad ug gugma. Tan-awa kining kalisdanan nga midangat kanamo: sa among mga hari, mga pangulo, mga pari ug propeta, sa among kagikanan ug sa tanan mong katawhan. Sukad pa kini sa panahon sa hari sa Asiria hangtod karon.

³³ Gipaila nimo ang imong kama-kiangayon sa tanang hitabo. Gituman nimo ang imong mga saad. Apan nasala kami kanimo.

³⁴ Ang among mga hari ug pangulo, kaparian ug kagikanan wala magtuman sa imong Balaod. Wala sila magsunod sa imong kasugoan o sa mga lagda nga imong gihatag kanila.

³⁵ Samtang didto sila sa ilang gingharian, nagpahimulos sa kabulahanan nga gikan kanimo ug sa tabunok ug lapad nga yuta nga imong giandam alang kanila, wala sila moalagad kanimo ni magbasol sa ilang mga sala.

³⁶ Tan-awa! Mga ulipon na kami. Naulipon dinhi sa yuta nga imong gi-

hatag sa among kagikanan aron unta makapahimulos kami sa abot ug ka-maayo niini.

³⁷ Ang daghang abot gipanag-iya na hinuon sa mga hari nga imong gipamando kanamo tungod sa among mga sala. Gihimo nila ang ilang gusto kanamo ug sa among kahayopan. Tungod niini, nagpuyo kami sa dakong kalisod.”

Mga panaad nga gihimo sa katawhan

10 ¹ Pinasikad niining tanan, nagsulat kami ug lig-ong kasabotan nga gipirmahan sa mga pangulo, Levita ug kaparian.

² Sila Nehemias nga anak ni Hekalias ug si Sedekias, ³ si Seraya, Azarias, Jeremias ⁴ Pasur, Amarias, Malkias, ⁵ Hatus, Sebanias, Maluk, ⁶ Harim, Meremot, Obadias, ⁷ Daniel, Gineton, Baruk, ⁸ Mesullam, Abias, Miyamin, ⁹ Maazias, Bilgai, Semaya. Mao kini ang mga pari nga nagpirma.

¹⁰ Unya, among mga Levita: si Jesua nga anak ni Azenias, si Binnui nga kaliwat ni Henadad, Kadmiel. ¹¹ Ang iyang kabanaan: si Sebanias, Hadavias, Kelita, Pelaya, Hanan, ¹² Mika, Rehob, Hosabias, ¹³ Zacur, Serebias, Sebanias, ¹⁴ Hodias, Bani, Kenani.

¹⁵ Ang mga pangulo sa katawhan: si Pahatmoab, Elam, Zatu, Bani, ¹⁶ Buni, Azgad, Bebai, ¹⁷ Adonias, Bigvai, Adin, ¹⁸ Ater, Ezekias, Azur, ¹⁹ Hodias, Asum, Bezai, ²⁰ Harip, Anatot, Nebai, ²¹ Magpias, Mesullam, Hezir, ²² Mesezabel, Zadok, Yadua, ²³ Pelatias, Hanan, Anaias, ²⁴ Hosea, Hananias, Hasub, ²⁵ Halohe, Pilhas, Sobek, ²⁶ Rehum, Hasabna, Maasias, ²⁷ Ahias, Hanan, Anan, ²⁸ Maluk, Harim ug si Baana.

²⁹ Ang ubang katawhan, ang mga pari ug Levita, mga magbalantay sa mga pultahan, ang mga mag-aawit, ang mga sulugon ug ang tanang mibulag sa mga lumolupyo sa yuta aron pagtuman sa balaod sa Diyos; uban sa mga asawa, sa mga anak nga may igong kabuot aron pagsabot niining tanan; ³⁰ uban sa mga pangulo ug kaigsoonan, nanumpa sila nga motuman sa Balaod sa Diyos sumala sa giingon ni Moises, ang sulugon sa Diyos, apan paninguhaon nila pagtuman sa tanang pahimangno ni Yahweh nga atong Diyos. Ingon man ang iyang mga lagda ug balaod.

³¹ Among gikasabotan nga dili namo minyoon ang among mga anak, lalaki ug babaye sa mga langyaw sa among kayu-

• **10.1** Ang mosunod nga mga ulohan naghiusa sa lainlainag kasulatan. Lakip na ang teksto mahitungod sa unang misyon ni Nehemias: 12:27-43. Ihulip kini sa ulohan 1 hangtod sa 7.

taan. ³² Dili paliton ang ilang mga baligya sa adlaw sa pahulay o sa bisag unsang adlaw nga balaan ug dili darohon ang among uma sa ikapito ka tuig ug papason ang ilang utang.

³³ Gihimo namong katungdanan ang paghatag ug ikatulong bahin sa usa ka siko matag tuig alang sa gastohan sa balay sa Diyos; ³⁴ paghatag alang sa pagkaon nga kanunayng ihalad: mga halad-sinunog, mga sakripisyo para sa adlaw sa pahulay, sa bag-ong bulan ug sa ubang pangilin, ug mga halad alang sa kapasayloan sa tanang sala sa katawhan sa Israel. Ingon man sa tanang gikinahanglan sa balay sa Diyos.

³⁵ Nagripa usab kami, ang mga pari, Levita ug ang katawhan, kun kinsa kanamo ang modalag sugnod sa balay sa Diyos kada tuig. Kini, aron pagsiguro nga dili kapagngan sa siga ang halaran ni Yahweh, ang atong Diyos. Nagsukad kini sa nasulat sa Balaod.

³⁶ Magdala kami tuigtug sa unang abot sa among kaumahan ug prutas, sa balay ni Yahweh. ³⁷ Ang panganayng anak nga lalaki, ug hayop among igahin alang sa balay sa Diyos. Kay mao kini ang nasulat sa Balaod: nga ang panganayng nating karnero ug baka alang sa mga pari nga nag-alagad sa balay sa Diyos. ³⁸ Dad-on namo ang kinamaayohang bugas ug bunga sa tanom. Ang aron hiposon sa Balay sa Diyos. Magdala kamig tolda gikan sa kaumahan alang sa mga Levita nga mangunay ug pangolekta sa mga amot gikan sa kalungsoran sa mag-uuma. ³⁹ Ang pari nga anak ni Aaron mouban usab pagpangobra. Dad-on sa mga Levita ang ika-10 ka bahin sa amot sa hiposanan sa balay sa Diyos diin gitagoan ang mga bahandi, ⁴⁰ kay dad-on sa mga Israelita ug mga Levita dinhi ang mga utang nila nga trigo, bino ug lana. Didto gibutang ang tanang kinahanglanon alang sa Templo, alang sa mga pari nga nag-alagad nianang panahona, alang sa mga magbalantay sa ganghaan, ug sa mga mag-aawit.

Busa, dili na gyod pasagdan ang Balay sa Diyos.

11 ¹ Ang mga pangulo sa katawhan nagpuyo sa Jerusalem. Busa, nagripa ang katawhan aron usa sa matag 10 ka tawo makapuyo sa balaang syudad, ang Jerusalem. Samtang ang nahibiling siyam makaadto sa laing mga syudad. ² Gipanalanginan sa katawhan ang mibuot pagpuyo sa Jerusalem.

³ Mao kini ang mga pangulo sa probinsya nga nanimuyo sa Jerusalem. Sa kalungsoran sa Juda, ang katawhan namuyo sa kaugalingong yuta, sa syudad sa ilang

pamilya: ang katawhan sa Israel ug ang ilang kaparian ug mga Levita, ang mga ministro sa Templo ug ang mga anak sa sulugoon ni Solomon.

Ang mga Judiong lumolupyo sa Jerusalem

⁴ Didto namuyo sa Jerusalem ang pipila ka tawo sa tribu sa Juda ug sa Benjamin.

Sa tribu sa Juda: sila si Ataya, anak ni Uzias, apo ni Zakarias. Kaliwat siya ni Amarias, Sefatias, ug ni Mehalalel sa kaliwatan ni Pares; ⁵ si Maasias nga anak ni Baruk, apo ni Kol-hose. Kaliwat siya ni Hazaya, Adayab, Joarib ug Zakarias gikan sa kaliwatan ni Sela. ⁶ Ang kinatibuk-ang gidaghanon sa kagikan ni Pares nga nanimuyo sa Jerusalem mikabat sa 468 ka hingkod nga kalalakin-an.

⁷ Ang mga sakop sa tribu ni Benjamin: si Salu, anak ni Mesullam, apo ni Joed. Kaliwat siya kini Pedaya, Kolaya, Maasias, Iltiel ug Jesaias. ⁸ Ang iyang kabanayan nga mga lalaking hamtong mikabat og 928 ang tanan. ⁹ Si Joel nga anak ni Zicri maoy ilang pangulo ug ang ikaduhang pangulo sa Juda nga anak ni Hasenua.

¹⁰ Sa kaparian: si Jedaya nga anak ni Joakim, Seraya ug Hilkias. ¹¹ Apo siya ni Mesullam nga kaliwat nila ni Zadok, Meraiot, Ahitub, ang Pangulong Pari. ¹² Ang iyang kabanayan nga nagpalihok sa mga gimbuhanon sa liturhiya sa Templo mikabat og 822 ang tanan. Si Adaya nga anak ni Yeroham, Pelalias, Amzi, Zakarias, Pasur ug ni Malkias. ¹³ Ang iyang kabanayang mga amahan sa pamilya: 242, si Amzi nga anak ni Azarel ug apo ni Azai. Kaliwat siya ni Mesilemot, Imer. ¹⁴ Ang iyang kabanayan nga hamtong nga kalalakin-an: 128.

¹⁵ Gidumala sila ni Zabdiel, anak ni Hagadol. Sa mga Levita: si Semaya, anak ni Hasub ug apo ni Azrikam. Kaliwat siya ni Hasabias, ug Buni, ni Sabetai ug Yozabad, mga lider sa Levita nga nagdumala ¹⁶ sa mga kalihokan gawas sa Templo sa Diyos. ¹⁷ Si Matanias, anak ni Mika ug kaliwat nila ni Zabdi ug Asaf nga nangulo sa mga kalantahon. Panahon sa pag-ampo siya ang nangulo sa pagpasalamat. Si Obadias nga anak ni Samua, apo ni Kalai nga anak ni Jedutum. ¹⁸ Ang kinatibuk-ang gidaghanon sa mga Levita nga anaa sa balaang syudad mikabat og 284.

¹⁹ Ang mga magbalantay sa ganghaan: si Akub, Talmon ug ang ilang kabanayan nga nagbantay kanunay sa mga ganghaan: 172.

²⁰ Ang uban pang Israelita, kaparian ug Levita nanimuyo sa tanang kalungsoran sa Juda. Ang kada usa naa sa iyang kabilin 25 ug sa mga balangay nga anaa usab nahimutang sa ilang mga distrito.

²¹ Ang mga mamumuo nga nanimuyo

sa Ofel, si Ziha ug si Gizpa ang nagdumala kanila. ²² Ang pangulo sa mga Levita didto sa Jerusalem mao si Uzi nga anak ni Bani ug apo ni Hasabias. Kalihat siya ni Matanias ug Mika, sakop sa pundok ni Asaf nga gitugyanan sa kalantahon sa liturhiya sa templo sa Diyos. ²³ Adunay harianong mga lagda nga nagpahayag kun unsaon sa pundok pagbanosbanos pagpangulo sa kalantahon adlaw adlaw sa Templo. ²⁴ Si Petaya, anak ni Mesezabel, nga nasakop sa banay ni Zera ug sa tribo ni Juda maoy tinugyanan sa hari alang sa kalihokan sa katawhan. ²⁶ Sa Jesua, Molada, Bet-pelet. ²⁷ Didto sab sa Hazar-sual, Beerseba ug sa iyang kabalangayan; ²⁸ Sa balangay sa Ziklag, sa Mekona ug sa iyang kabalangayan. ²⁹ Sa Enrimon, Zora, Jarmut, ug ang iyang kabalangayan; ³⁰ Zanoa, Adulam ug ang iyang kabalangayan. Nanimuyo sila gikan sa Beerseba hangtod sa Walog sa Hinom.

³¹ Pipila sa tribo ni Benjamin nanimuyo sa Mikmas, sa Hai, sa Betel ug sa ilang kabalangayan. ³² Sa Anatot, si Nob ug Ananias, ³³ sa Hazor, Rama, Gitaim, ³⁴ Hadid, Zeboim, Neballat, ³⁵ Lod ug Ono, ug sa Walog sa mga Panday.

³⁶ Pipila ka pundok sa Levita nanimuyo sa Juda ug sa Benjamin.

12 ¹ Kini ang mga paring Levita nga namalik uban ni Zorobabel, anak ni Sealtiel ug ang pangulong pari si Jesua:

² si Seraya, Yeremias, Esdras, ³ Amarias, Maluk, Hatus, Sekanias, Rehum, Meremot, ⁴ Ido, Gineton, Abias, ⁵ Miyamin, Maadias, Bilga, ⁶ Joarib, Jedaya. ⁷ a Salu, Amok, Helkias ug si Jedaya.

⁸ Ang mga Levita: sila si Jesua, Binui, Kadmiel, Serebias, Juda, Matanias nga uban sa iyang kabanayan nangulo sa kalantahon sa pasalamat. ⁹ Samtang sila si Bakbukias, Uno, ug ang ilang kabanayan nahimong laing grupo nga tigkanta isip kapuli.

^{7b} Kini ang mga pangulo sa kaparian ug sa ilang kabanayan sa panahon ni Jesua.

¹⁰ Si Jesua ang amahan ni Joakim nga amahan ni Eliasib, ang amahan ni Joyada. ¹¹ Si Joyada ang amahan ni Johanan ug si Johanan ang amahan ni Jadua.

¹² Sa panahon nga si Joakim mao ang Pangulong Pari sila ang mga pangulo sa bahay sa mga pari. ¹³ Sa banay ni Seara: Meraya; kang Yeremias; Hananias; kang Esdras: Ezra, Mesullam; kang Amarias; Jehonanan; ¹⁴ kang Meliku: Jonatan; kang Sebanias: si Jose; ¹⁵ kang Harim: Adna; Meremot; Helkai; ¹⁶ kang Ido: Zakarias; Gineton: Maesullam; ¹⁷ kang Abias: Zicri; kang Miniamin ug Moadias: Piltai; ¹⁸ kang Bilga: Samua; kang Semaya: Jehonatan; ¹⁹ kang Joiarib: Matenai; kang Jedaya: Uzi; ²⁰ kang Salai: Kalai; kang Amok: Eber;

²¹ kang Helkias: Hasabias; kang Jedayo: Netanel.

²² Sa panahon sa mga pangulong pari nga sila si Eliasib si Joyada, Johanan ug si Jadua, ang mga pangulo sa mga pamilya sa pari nasulat sa Basahon sa Kasaysayan hangtod sa paghari ni Dario nga taga Persia.

²³ Ang mga anak ni Levi.

²⁴ Ang mga pangulo sa banay ni Levi, nasulat sa Basahon sa Kasaysayan. Apan kutob ra sa panahon ni Johanan nga apo ni Eliasib.

Ang pangulo sa mga Levita: Nasabias, Serebaya, Jesua, Binui, Kadmiel; ug ang ilang kabanayan nga nagpundok ug laing koro. Kini ang magbanosbanos pagkanta sa mga kalantahon sa pasalamat, pinasubay sa mga lagda ni David, ang sulugoon sa Diyos. ²⁵ Si Matanias, Bakbukias, Obadias, Mesullam, Talmon ug Akub ang mga magbalantay sa ganghaan sa bodega.

²⁶ Nagpuyo sila sa panahon ni Joakim nga anak ni Jesua ug apo ni Jozadak, ug sa panahon ni Nehemias, ang gobernador ug ni Esdras, ang paring magsusulat sa Balaod.

Paghalad sa paril sa Jerusalem

²⁷ Pagsubo sa paril sa Jerusalem ang tanang Levita sa lainlaing dapit gipatawag. Nangabot sila sa Jerusalem aron pagtambong sa kasaulogan sa paghalad. Ila kining gihimo sa dakong kalipay uban sa awit sa pasalamat dinuyogan sa piyangpiyang ug gitara. ²⁸ Ang mga mag-aawit gikan sa mga kasikbit nga dapit ug sa kabalangayan sa Netopat, ²⁹ Betgilgal ug sa mga distrito sa Geba ug Azmavet nagkatigom sa Jerusalem. Kay ang mga mag-aawit nagpuyo sa kabalangayan nga naglibot sa Jerusalem. ³⁰ Nanglimpyo ang mga pari ug ang mga Levita sa ilang kaugalingon. Ila usab gilimpyohan ang katawhan ug ang mga ganghaan sa paril.

³¹ Unya, akong gisugo ang mga pangulo sa Juda nga motindog ibabaw sa paril. Nagtukod ako ug duha ka pundok sa haming koro. Ang nauna sa ibabaw sa paril mopaingon sa kasadpang bahin ug nagatubang sa Ganghaan sa Basurahan. ³² Sunod nila si Hosaya ug ang katunga sa mga pangulo sa Juda. ³³ Diha usab si Azarias, Esdras, Mesullam, ³⁴ Juda, Benjamin, Semaya ug Jeremias. ³⁵ Nangabot ang mga pari uban sa mga musikero nga may mga trompeta: sila si Zakarias nga anak ni Jonatan. Kalihat siya ni Semaya, Matanias, Mikaya, Zakur, ug Asaf, ³⁶ kauban sa iyang mga igsoon, si Semaya, Azarel, Gilalai, Maai, Netanael, Juda, Hanani. Nagdala sila sa kagamitan sa pagtugtog ni David, ang sulugoon sa Diyos. Si Esdras, ang magtutudlo sa Balaod nag-una kanila.

³⁷ Milahos sila sa Ganghaan sa Tubod. Duol kini sa hagdanan sa Syudad ni David ibabaw sa paril sa balay ni David hangtod sa silangang bahin.

³⁸ Ang ikaduhang grupo sa mga mag-aawit sa walang bahin. Ako kining gisundan uban sa katunga sa mga pangulo sa katawhan. Among gisubay ang ibabaw sa paril. Gilabyan namo ang Tore sa Hudno hangtod sa lapad nga paril. ³⁹ Miagi kami ibabaw sa Ganghaan ni Efraim, ang Ganghaan sa Isda, Tore ni Hananel, paingon sa Ganghaan sa mga Gwardya.

⁴⁰ Ang duha ka pundok sa koro mipahimutang sa ilang taga taga ka dapit sa balay sa Diyos. Katunga sa mga pangulo sa katawhan ⁴¹ ug ang mga pari nga si Eliakim, ⁴² Maasias, Mikaya, Elioenai, Zakarias ug si Hananias nga nagdala sa mga trompeta. Diha sila sa akong tupad uban si Maasias, Semaya, Eleazar, Uzi, Jehohanan, Malkias, Elam, ug Ezer. Nanganta ang mga mag-aawit pinangulohan ni Jezrias.

⁴³ Naghalad silag dakong sakripisyo ug naghudyaka ang katawhan. Kay gilipay man sila sa Diyos. Ang kababayen-an miduyog usab sa pyesta. Ang singgit sa kalipay sa Jerusalem nadungog bisan sa layong dapit.

⁴⁴ Niadtong higayona nagtudlo akog mga tawo nga magbantay sa tigomanan sa mga amot, sa unang abot sa kaumahan ug sa dyesmos. Sumala sa balaod alang sa mga pari ug Levita ilang hiposon sa bodega ang pipila ka bahin sa amot gikan sa nagkalainlaing dapit sa siyudad. Kay nagmaya ang katawhan sa Juda nga makakita sa kaparian ug Levita nga nagbuhat sa ilang katungdanan.

⁴⁵ Gihimo nila ang seremonyas sa liturihiya sa ilang Diyos. Ingon man ang seremonyas sa paghinlo uban sa mga mag-aawit ug sa mga magbalantay sa ganghaan sumala sa sugo ni David ug sa iyang anak nga si Solomon. ⁴⁶ Kay sukad sa sinugdan sa panahon ni David ug Asaf, adunay mga pangulong mag-aawit, mga alawiton sa pagdayeg ug pasalamat sa Diyos. ⁴⁷ Ang tibukok Israel, panahon ni Zorobabel ug Nehemias mihatag sa mga mag-aawit ug

sa mga magbalantay sa pultahan sa ilang gikinahanglan sa matag adlaw. Ang mga balaang butang gitugyan sa mga Levita. Kadtong alang sa mga anak ni Aaron gihatag kanila.

13 ¹ Niadtong panahona ang basahon sa Balaod ni Moises gibasa atubangan sa katawhan. Nakita kini nila nga nasulat: Ang mga Amonita ug Moabita gidid-an pag-apil sa panagtigom sa katawhan sa Diyos ² kay wala nila abiabiha ang mga anak sa Israel pinaagi sa pan ug tubig. Gisuholan hinuon nila si Balaam aron sila tunglohon. Apan gibalitok sa Diyos ang ilang tunglo sa panalangin. ³ Pagkadungog sa katawhan sa maong Balaod wala nila ilakip sa Israel ang tanang tawo nga langyaw ang kagikanaan.

Ikaduhang misyon ni Nehemias

⁴ Sa wala pa kini mahitabo sa Israel, ang pari nga si Eliasib maoy sinaligan sa mga lawak sa balay sa Diyos. Kay kadugo man siya ni Tobias, ⁵ gihatagan siya ug hamugawayng lawak diin ghipos kaniadto ang mga balaod, insenso, kagamitan, amot nga trigo, bino ug lana; ang ila sa mga Levita, mag-aawit ug magbalantay sa ganghaan ingon man ang amot alang sa kaparian.

⁶ Wala ako sa Jerusalem sa pagkahitabo niini, kay sa ika-32 ka tuig sa paghari ni Artaherhes, ang hari sa Babylonia, miadto ako aron makigkita sa hari. Wala ako makabalik hangtod nga gitugotan ako sa hari. ⁷ Sa akong pagbalik sa Jerusalem si Eliasib misugilon kanako sa ngil-ad nga binuhatan. Gihimo kini tungod kang Tobias. Siya ang naghatag kaniya ug lawak sa hawanan sa balay sa Diyos. ⁸ Nakapalagot kini kanako. Busa, akong gihurot og panglabay ang mga butang ni Tobias gawas sa lawak. ⁹ Gimandoan ko sila paghinlo sa kwarto. Akong gipabalik ang galamiton, ang mga halad ug insenso sa balay sa Diyos, sa nandang dapit.

Misupak si Nehemias sa ilang mga abuso

¹⁰ Nahibaloan ko usab nga wala ikahatag sa mga Levita ang ilang bahin. Tungod niini, ang mga Levita ug mga mag-aawit,

• **13.10** Niining maong ulohan nanghilabot na si Nehemias aron tahoron ang Balaod nga gipasiugdahan ni Esdras, mao nga migamit siyag bag-o ug mas kusganong pamaagi (ang pagtuman sa Adlaw sa Pahulay, kaliwat ug relihiyosong pagputli, ubp.). Kining kinaiya nga iyang gipakita adunay mga kaayohan: salamat sa kahugpongong ug pag-inunongay sa mga Judio, ang katawhan sa Diyos nakahimo sa paglahotay ug wala sila masalaga sa pagtoo.

Hinuon daghang problema ang ikahinagbo kon ilambigit kini sa Ebanghelyo: ang pagkahikot sa kagahapon, ang pagkapanatiko sa sa-

gradong mga dapit, ang pagkamasukolon batok sa mga tawong lahig panghunahuna.

Mas milapad pa ang panghunahuna sa mga Judio bahin sa relihiyon, dihang gikabagat nila ang Griyegong kultura sa mosunod nga mga siglo, kay sa pagpaningkamot nila alang sa paglig-on sa tinooan.

Kon buot natong magmaunongon sa mensahe sa Biblia, ang mga Kristohanong Katilingban ug ang Simbahan sa kinatibuk-an, kinahanglan mangita sa kalamboan pinaagi sa pagbukas sa kaulangiton ug sa pag-atubang sa kalibotan.

ang tinugyanan sa mga seremonyas, napugos pagbalik sa uma. ¹¹ Nasuko ako sa mga pangulo ug akong giingnan: “Nganong gipasagdan ninyo ang balay sa Diyos?” Unya, akong gibalik pagpundok ang mga Levita ug ang mga mag-aawit ug akong gipatrabaho pagbalik sa ilang tagsa-tagsa ka katungdanan.

¹² Tungod niini mibalik ang mga Judio paghatag sa ika-10 ka bahin sa abot nga trigo, bino ug lana sa tigomanan. ¹³ Akong gitugyan kang Selemias ang pagdumala sa lawak tipiganan, ang pari ug kang Zadok, ang magtutudlo sa balaod; ug kang Pedaya nga Levita, ug kang Hanan nga anak ni Zakur nga iyang kaabag. Ako silang gitudlo kay mga responsabli sila. Ang ilang buluhaton mao ang pag-apud-apod sa mga pagkaon sa ilang kaigsoonan.

¹⁴ O Yahweh, hinumdomi ang akong mayong binuhatan. Ayaw kalimti ang akong pag-alagad sa mga seremonyas sa imong balay.

¹⁵ Niadtong adlaw, akong nakita ang kalalakin-an sa Juda nga nagtrabaho sa buhatanan sa bino. Adlaw kadto sa pahulay. Ang uban naghakot sa mga binangan nga trigo, ubas ug igerá ug tanang matang sa abot. Gusto nila nga dad-on kini sa Jerusalem sa Adlaw sa pahulay ug gibadlong ko sila samtang namaligya sa abot.

¹⁶ Anaay pipila sa taga Tiro nga nani-muyo sa Jerusalem ang nagdalag isda ug uban pang igbabaligya sa mga Judio sa Adlaw sa Pahulay. ¹⁷ Akong gibadlong ang mga pangulo sa Juda ug giingnan: “Nakahimo kamog dakong kasal-anan sa wala ninyoy pagtahod sa Adlaw sa Pahulay.

¹⁸ Dihang wala tahora sa inyong kagikanan ang Adlaw sa Pahulay, ang atong Diyos nagpadala kanato ug mga katalagman. Inyong gidugangan ang kasuko sa Diyos tungod sa kawala ninyoy pagtahod sa iyang Adlaw sa Pahulay.

¹⁹ Busa, pagkahapon, dihang hapit na mosalop ang adlaw, sa gabii sa bisperas sa Adlaw sa Pahulay, gipasirhan ko ang tanang ganghaan sa Jerusalem. Nagmando ako nga dili kini paablihan hangtod nga matapos ang Adlaw sa pahulay. Dugang pa, akong gipabantayan sa akong mga sakop ang tanang ganghaan aron walay butang nga makasulod nianang adlaw.

²⁰ May usa o duha ka higayon nga may pipila ka negosyanti nga namaligya ug lainlaing matang sa palalitonon. Didto sila matulog gawas sa Jerusalem. ²¹ Apan ako silang gipasidan-an: “Nganong natulog man kamo sa pari? Kon inyo kining buhaton pag-usab ipabilanggo ko kamo.” Sukad adto wala na sila mobalik sa Adlaw sa pahulay. ²² Akong gisugo ang mga Levita pagpanglimpyo sa kaugalingon, una sila manganha aron pagbantay sa mga pultahan. Sa ingon balaanon ang pagsaulog sa Adlaw sa Pahulay. Hinumdomi usab niini, O Diyos ko! Luwasa ako sumala sa imong dakong kaluoy.

²³ Niadtong mga adlaw, may mga Judio nga naminyo pag-usab sa mga babayeng Asdodita, Amonita, Moabita, ²⁴ katunga sa ilang mga anak makasulti sa pinulongan sa mga Asdodita. Apan dili makasulti sa kaugalingon natong pinulongan. ²⁵ Ako silang gibadlong ug gitunglo. Ang uban akong gipalatigo ug gipalabnot ang ilang buhok. Gipasaad ko sila sa ngalan ni Yahweh ug giingnan: “Ayaw ipaasawa ang inyong mga dalaga sa mga langyaw ni minyoon ang inyong mga anak sa langyaw. ²⁶ Dili ba, si Solomon, ang hari sa Israel, nakasala man tungod sa babayeng langyaw? Walay makatupong sa iyang pagkahari sa tibuk kanasoran. Pinalangga siya sa Diyos nga naghimo niyang hari sa tibuk Israel. Apan ang mga babayeng langyaw nagtukmod kaniya pagpakasala. ²⁷ Mao ba usab diay ang ikasulti bahin kaniyo? Nakahimo kamog dakong kalapasan sa pagsukol sa atong Diyos. Kay nakhigminyo kamo sa mga babayeng langyaw.

²⁸ Busa, gipapahawa nako sa akong kiliran ang usa sa anak ni Jehoyada, anak sa labawng pari nga si Eliasib, umagad ni Sanbalat nga Horonita. ²⁹ Hinumdomi kining imong katawhan, Diyos ko! Ilang ghugawhugawan ang pagkapari ug ang imong kasabotan nga gihimo sa mga pari ug sa mga Levita.

³⁰ Gilimpyohan ko sila sa tanang butang nga langyaw. Naghimo akong mga lagda alang sa mga pari ug sa mga Levita nga akong gitataw sa tagsa-tagsa. ³¹ Akong gitakda ang panahon alang sa paghatag sa halad-sinunog, ingon man sa unang abot.

Hinumdomi ako, O akong Diyos! Alang sa akong kaayohan.

(BLANK PAGE 524)